

การพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ
เพื่อยกระดับศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนธาดุนารายณ์วิทยา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

The Development of Educational Quality Management Model Towards
Excellence to Enhance Students' Learning Potential at Thatnaraiwittaya School
under the Secondary Educational Service Area Office, Sakon Nakhon

ธนปกรณ์ อวนปอง

Tanapakron Uanpong

โรงเรียนธาดุนารายณ์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

Thatnaraiwittaya School under The Secondary Educational Service Area Office, Sakon Nakhon, Thailand

E-mail: a.tanapakorn@gmail.com

Received July 11, 2025; Revised August 3, 2025; Accepted September 9, 2025

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบฯ 2) พัฒนารูปแบบฯ 3) ประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความถูกต้องครอบคลุม 4) ศึกษาผลการใช้รูปแบบฯ โดยแบ่งวิธีวิจัยเป็น 4 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบฯ ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบฯ ระยะที่ 3 การประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความถูกต้องครอบคลุม ระยะที่ 4 ศึกษาผลการใช้รูปแบบฯ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ รองผู้อำนวยการ 3 คน ครู 106 คน และคณะกรรมการสถานศึกษา 6 คน รวม 115 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบของรูปแบบฯ ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา (2) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ (3) การบริหารจัดการ (4) การพัฒนาบุคลากร (5) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (6) การให้ความสำคัญต่อนักเรียน ผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (7) การสร้างและส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือทางการศึกษา 2) การพัฒนารูปแบบฯ มี 7 องค์ประกอบ 231 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด มีความสอดคล้องในระดับมาก 3) ผลการประเมินรูปแบบฯ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 4) ผลการใช้รูปแบบฯ พบว่า หลังทดลองใช้รูปแบบฯ อยู่ในระดับมากที่สุด และความพึงพอใจต่อรูปแบบฯ อยู่ในระดับมากที่สุด หลังการ

ใช้รูปแบบฯ พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยก่อนใช้รูปแบบฯ โดยรวมอยู่ในระดับมากและหลังใช้รูปแบบฯ อยู่ในระดับมากที่สุด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้รูปแบบฯ มีคะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหาร; คุณภาพผู้เรียน; การบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ

Abstract

This research aimed to (1) investigate the components of the model, (2) develop the model, (3) evaluate the model's appropriateness, feasibility, utility, and content validity, and (4) examine the outcomes of the model implementation. The study was conducted in four phases: Phase 1 involved analyzing the model's components; Phase 2 focused on model development; Phase 3 consisted of evaluating its appropriateness, feasibility, utility, and validity; and Phase 4 examined the effects of implementing the model. The sample included 115 participants, 3 deputy school directors, 106 teachers, and 6 school board members selected through stratified random sampling. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, median, and interquartile range.

The findings were as follows: 1) The developed model comprised seven key components: (1) educational leadership of school administrators, (2) strategic planning, (3) management, (4) personnel development, (5) instructional activity design, (6) engagement with students, parents, and stakeholders, and (7) promotion of educational collaboration networks. 2) The model development yielded 231 indicators across the seven components. All indicators were rated at high to highest levels of appropriateness and demonstrated strong consistency. 3) The overall evaluation of the model indicated the highest level of suitability across all assessed dimensions. 4) The implementation results showed that after applying the model, performance outcomes were rated at the highest level, with user satisfaction also reaching the highest level. Statistically significant improvements were observed after implementation ($p < .01$). Moreover, the average post-implementation academic achievement scores met or exceeded the established criteria.

Keywords: Management Model; Student Quality; Educational Quality Management Toward Excellence

บทนำ

การศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของคนไทยทุกคนที่รัฐต้องจัดให้เพื่อพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัยให้มีความเจริญงอกงามทุกด้านเพื่อเป็นทุนทางปัญญาที่สำคัญในการพัฒนาทักษะ คุณลักษณะและสมรรถนะ ในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข อันจะนำไปสู่เสถียรภาพและความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติที่ต้องพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมนานาประเทศในเวทีโลก ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560) ที่กำหนดเป้าหมายมุ่งจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาอย่างมีคุณภาพมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ร่วมพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในการทำงาน การประกอบสัมมาชีพที่สอดคล้องกับศักยภาพ บริบท ชุมชน ท้องถิ่นของตนเองและมีความพร้อมเข้าสู่ตลาดแรงงานคุณภาพได้อย่างแท้จริง

กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) ได้จัดทำแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนนโยบายและจุดเน้น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 โดยน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาผู้เรียนใน 4 ด้าน และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนแม่บท แผนการศึกษาแห่งชาติ แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนครจึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการที่เชื่อมโยงกับแผนระดับชาติเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน โรงเรียนธาตุนารายณ์วิทยา ดำเนินงานตามจุดเน้น 10 ด้านของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เช่น การปลูกฝังคุณธรรม ส่งเสริมการอ่าน พัฒนาครูและเสริมสร้างความปลอดภัย ทั้งยังตอบสนองนโยบายเร่งด่วน (Quick Win) เช่น การเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยี การแนะแนวสุขภาพและการสร้างทักษะอาชีพเพื่อสร้างความเสมอภาคทางการศึกษาและลดภาระผู้ปกครอง

โรงเรียนธาตุนารายณ์วิทยา เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษในจังหวัดสกลนครที่มีการแข่งขันสูงและเป็นโรงเรียนโครงการมาตรฐานสากล ดำเนินการสอนตั้งแต่ ม.1 – ม.6 ครอบคลุมพื้นที่บริการ 5 ตำบล โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล ด้วยระบบบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมและควบคุมคุณภาพตามวงจร PDCA จากผลการดำเนินงานในปีการศึกษา 2566 พบว่า อยู่ในระดับยอดเยี่ยม ทั้งด้านผู้เรียน การบริหารและการเรียนการสอน โดยผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับจังหวัด เมื่อดำเนินการวิเคราะห์สภาพโรงเรียน (SWOT) พบว่า โรงเรียนมีจุดแข็ง ด้านบุคลากรและเครือข่ายสนับสนุนแต่ยังมีความท้าทายจากความคาดหวังของผู้ปกครอง แนวทางพัฒนาเน้นยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่งเสริมคุณธรรม ตามอัตลักษณ์ “ยิ้มง่าย ไหว้สวย กราบงาม” มีการส่งเสริมและพัฒนาครูอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศในระดับประเทศและระดับนานาชาติ

บทความนี้นำเสนอการพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนธาตุนารายณ์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม

ศึกษาสกลนคร ซึ่งเป็นข้อมูลนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศและยกระดับศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมยุควิถีใหม่ และเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านการบริหารจัดการให้กับองค์กรอื่น ๆ สำหรับการพัฒนาด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพและขับเคลื่อนโดยมุ่งหวังให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดแก่ผู้เรียน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนธาดุนารายณ์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนธาดุนารายณ์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร
3. เพื่อประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความถูกต้องครอบคลุมของรูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนธาดุนารายณ์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร
4. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนธาดุนารายณ์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาเกี่ยวกับ การพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนธาดุนารายณ์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องประกอบการวิจัย ดังต่อไปนี้

แนวคิดด้านการบริหารคุณภาพการศึกษา

การจัดการคุณภาพโดยรวม (Total Quality Management: TQM) ในบริบทการศึกษางานวิจัยในประเทศไทย เช่น การประยุกต์ใช้ TQM ในโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า การมีผู้นำทางวิชาการที่เข้มแข็ง การจัดการทรัพยากรและการวางแผนเชิงกลยุทธ์ โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย กระบวนการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและการเรียนรู้ขององค์กรเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียน โดยการบริหารเป็นกิจกรรมของกลุ่มตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมมือกันจัดการทรัพยากรที่เหมาะสมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน โดยใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ ในการจัดการกระบวนการบริหารหรือหน้าที่การบริหาร ประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การจัดองค์กร (Organizing) การจัดคนทำงาน (Staffing) การอำนวยการ (Directing) การประสานงาน (Coordinating) การรายงาน (Reporting) และงบประมาณ (Budgeting) (ศิริ ถีอาสนา, 2557) จากที่กล่าวมาแสดงให้เห็นว่าการ

บริหารคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กร โดยใช้ทั้งศาสตร์ทั้งศิลป์ในกระบวนการบริหาร ได้แก่ กระบวนการวางแผน การจัดองค์กร การสั่งการ การควบคุม และการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลาย ๆ อย่าง อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างคุ้มค่า ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้กระบวนการบริหารตามวงจรการบริหารคุณภาพ (PDCA) ซึ่งมีภารกิจหลัก 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การวางแผน (Plan-P) ขั้นที่ 2 การดำเนินการตามแผน (Do-D) ขั้นที่ 3 การตรวจสอบ (Check-C) และขั้นที่ 4 การแก้ไขปัญหา (Act-A)

แนวคิดเชิงคุณภาพสู่ความเป็นเลิศ

การบริหารเชิงคุณภาพสู่ความเป็นเลิศมีแนวคิดทางการบริหารที่หลากหลายและแนวทางการบริหารงานเพื่อการพัฒนาองค์กรให้ประสบความสำเร็จตามความมุ่งหมาย เห็นได้จากการบริหารคุณภาพทั้งองค์กรด้วยรูปแบบ TQM (Total Quality Management) (Evans & Lindsay, 2007) ซึ่งประกอบด้วย 7 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) การมุ่งเน้นลูกค้า 2) ความเป็นผู้นำ 3) การมีส่วนร่วมของบุคลากร 4) การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง 5) การบริหารจัดการกระบวนการ 6) การตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูล 7) ความสัมพันธ์กับผู้จัดจำหน่ายที่เป็นหุ้นส่วน หรือการบริหารสู่ความเป็นเลิศตามแนวทางของ Baldrige Performance Excellence Program มีเป้าหมายเพื่อยกระดับศักยภาพขององค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน มี 7 หมวด คือ 1) ภาวะผู้นำ 2) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ 3) ความสำคัญของผู้รับบริการ/ผู้เรียน 4) การวัด วิเคราะห์ และการจัดการความรู้ 5) การบริหารจัดการบุคลากร 6) การดำเนินงาน 7) ผลลัพธ์ และการบริหารสู่ความเป็นเลิศตามแนวคิด McKinsey 7-S Model ประกอบด้วย 1) กลยุทธ์ 2) โครงสร้างองค์กร 3) ระบบงาน 4) ค่านิยมร่วม 5) ทักษะ 6) รูปแบบการบริหาร 7) บุคลากร นอกจากนี้สำนักงานรางวัลคุณภาพแห่งชาติ (2553) ได้ระบุถึงการบริหารสู่ความเป็นเลิศไว้ว่ามี 7 องค์ประกอบ คือ 1) ภาวะผู้นำ 2) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ 3) การให้ความสำคัญกับลูกค้า 4) การวัด วิเคราะห์ และการจัดการความรู้ 5) การมุ่งเน้นบุคลากร 6) การจัดการกระบวนการ และ 7) ผลลัพธ์ โดย วีระเดช ซาตา (2560) ได้กล่าวว่าการบริหารสู่ความเป็นเลิศนั้นมี 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำ 2) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ 3) การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) การวัด วิเคราะห์ และการจัดการความรู้ 5) การบริหารบุคลากร 6) การจัดการกระบวนการ และ 7) ผลลัพธ์ สอดคล้องกับ สันติชัย ใจชุ่มชื่น, ภารดี อนันต์นาวิ และ เจริญวิทย์ สมพงษ์ธรรม (2562) ที่ได้ระบุว่า การบริหารสู่ความเป็นเลิศนั้นมี 7 องค์ประกอบ คือ การพัฒนาผู้เรียนโดยมุ่งเน้นผลลัพธ์ การพัฒนาภาวะผู้นำและธรรมาภิบาลของผู้บริหาร การพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากร การพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การพัฒนา ระบบการบริหารจัดการของโรงเรียน การพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เกื้อหนุนต่อการเรียนรู้และนวัตกรรม และการพัฒนาความร่วมมือกับเครือข่ายในการจัดการศึกษา หรือ อมรดา พุทธินันท์ (2561) ที่ระบุว่า การบริหารสู่ความเป็นเลิศได้ 6 องค์ประกอบ คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเป็นการออกแบบและปรับปรุงหลักสูตร

ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน การพัฒนากระบวนการเรียนรู้เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ การวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนเป็นการประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายและเป็นธรรม การนิเทศการศึกษาเป็นการติดตามและให้คำปรึกษาแก่ครูเพื่อพัฒนาการจัด การเรียนการสอน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษาเป็นการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ที่มี ประสิทธิภาพ และ จันทรพอง สมุทรพอง (2565) ได้สรุปองค์ประกอบหลักที่สำคัญในการบริหารงานสู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) กลยุทธ์ 2) โครงสร้างองค์กร 3) รูปแบบ การบริหาร 4) บุคลากร 5) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 6) การจัด การความรู้ และ 7) เครื่องมือเทคโนโลยี นวัตกรรม สอดคล้องกับ อร่าม วัฒนะ, นันทิยา น้อยจันทร์ และ สาทร ทรัพย์รวงทอง (2563) ได้สรุป องค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดองค์กรบริหารส่วนจังหวัด ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) คุณภาพครู 3) การวางแผนกลยุทธ์ 4) เครือข่าย ความร่วมมือ 5) คุณภาพนักเรียน 6) การบริหารจัดการ และ 7) การพัฒนาบุคลากร นอกจากนี้ พุทธิภา เหล็กคงสันเทียะ (2562) ได้ระบุว่ารูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษามี 5 องค์ประกอบ คือ ด้านคุณภาพนักเรียน ด้านคุณภาพครู ด้านคุณภาพการจัดการศึกษา ด้านการบริหารหลักสูตรและ ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม สอดคล้องกับ สุพิชฌาย์ เจริญรักษ์ (2564) ได้กล่าวว่า การบริหาร คุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเป็นระบบที่เชื่อมโยงกันอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อ ส่งเสริมการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยมีองค์ประกอบ คือ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา การ วางแผนกลยุทธ์ พัฒนาทุนมนุษย์ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การมีส่วน ร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และมีระบบประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้การบริหาร คุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ของสถานศึกษา โดยเน้นการพัฒนาองค์ประกอบต่าง ๆ อย่างบูรณา การ เพื่อให้สถานศึกษาสามารถยกระดับมาตรฐานคุณภาพและบรรลุความเป็นเลิศอย่างยั่งยืนของ ทรง พล เจริญคำ (2566) ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา 2) การจัดการเรียนรู้ที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) การพัฒนา บุคลากรทางการศึกษา 4) การบริหารจัดการภายในองค์กร 5) การ มีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 6) ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาดำเนินงานตามวงจร PDCA และการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา โดยเน้นบูรณาการหลักการบริหาร จัดการเชิงกลยุทธ์และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อให้สถานศึกษามีการพัฒนาอย่างยั่งยืนและ ตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา (ไพพกา ผิดดำ, 2566) แบ่งเป็น 5 ด้าน คือ ด้านภาวะ ผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ด้านการพัฒนาบุคลากรทาง การศึกษา ด้านการบริหารจัดการองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ และด้านการมีส่วนร่วมของภาคี เครือข่าย ซึ่งสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2566) ได้จัดทำเอกสารแนะแนวเพื่อยกระดับ คุณภาพสถานศึกษา โดยเน้นองค์ประกอบสำคัญ 6 ด้าน ที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย ด้านการ

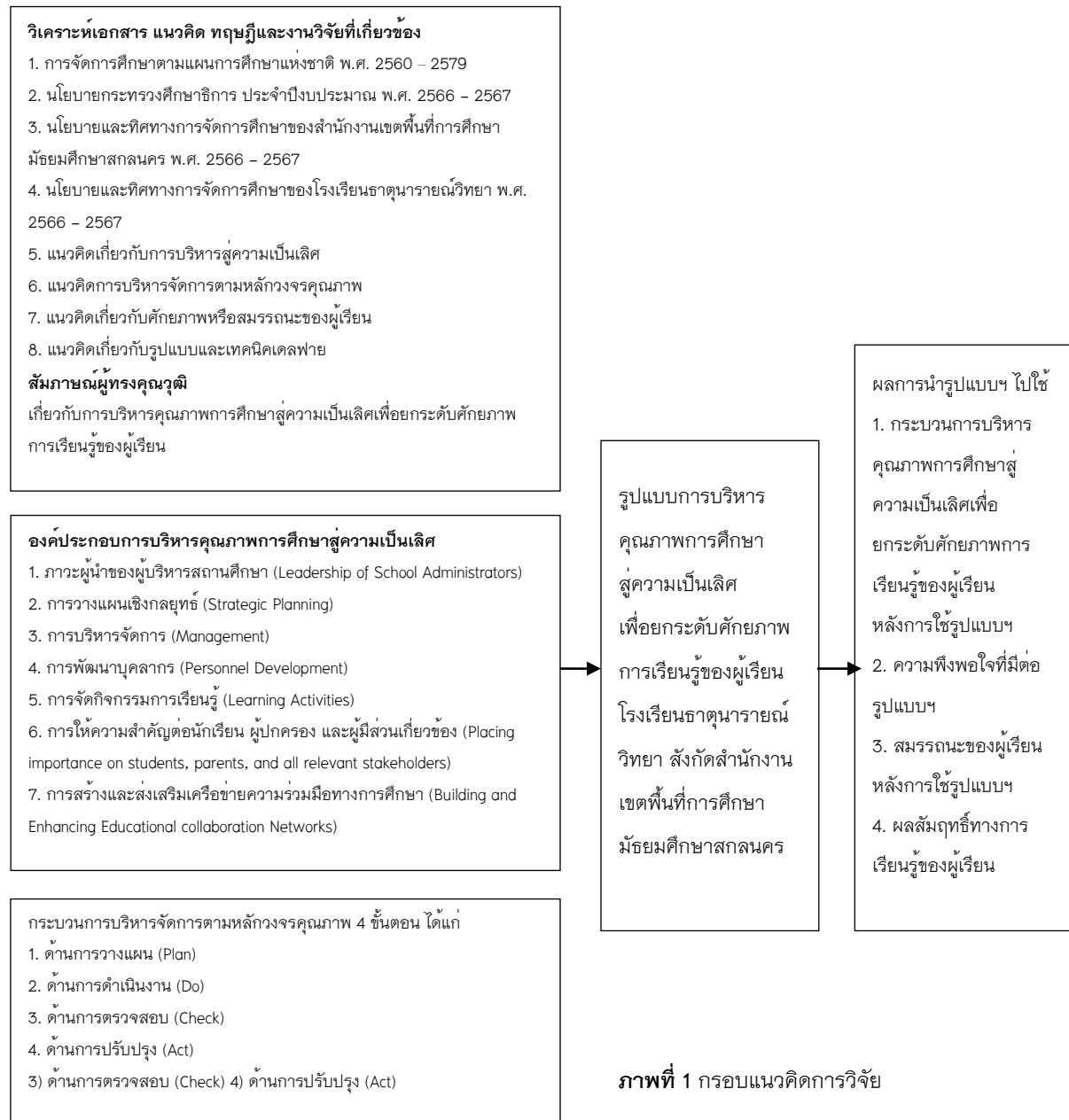
จัดการเรียนรู้ที่มีความหมายและคุณค่า ด้านสมรรถนะครูผู้สอน ด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนรู้ ด้านการประเมินผลที่มีความหมาย ด้านการเปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วม และด้านปัจจัยความสำเร็จของสถานศึกษา เป็นต้น

ศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน

ศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน หมายถึง ความสามารถ ความรู้ ประสบการณ์ที่ผู้เรียนแสดงออกมาในด้านการคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ วางแผนการแก้ไขปัญหาเป็นความสามารถในการทำงาน ทั้งของตนเองหรือร่วมกันเป็นทีมได้ และถ้าผลงานที่เกิดขึ้นที่ยอมรับหรือบรรลุตามเป้าหมายได้เป็นอย่างดีแสดงว่า ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีศักยภาพสูง ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญตามมาตรฐานการศึกษาชาติ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ศักยภาพของผู้เรียน 5 ประการ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังกรอบแนวคิดการวิจัยต่อไปนี้

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนธาดุนารายณ์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยแบ่งขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนธาดุนารายณ์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร การดำเนินการในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์เอกสารและ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน (Expert Interview) เพื่อศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ เพื่อยกระดับศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนธาดุนารายณ์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สกลนครตามกรอบแนวคิดทั้ง 7 ด้าน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์จากกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน โดยใช้เกณฑ์ร้อยละและวิธีการเลือกแบบเจาะจง จากผู้ที่มีคุณสมบัติ ดังนี้

1) ระดับอุดมศึกษา ได้แก่ นักวิชาการซึ่งเป็นอาจารย์สอนด้านการบริหารการศึกษา และด้านหลักสูตรและการสอน ไม่น้อยกว่า 5 ปี มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก มีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ จำนวน 3 คน

2) ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษา ไม่น้อยกว่า 10 ปี วิद्यฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษหรือมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษา จำนวน 2 คน

3) ระดับสถานศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารสถานศึกษา ไม่น้อยกว่า 10 ปี วิद्यฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ หรือมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษา จำนวน 2 คน

4) ระดับปฏิบัติการสอน ได้แก่ ครู มีประสบการณ์ในการสอนระดับมัธยมศึกษา ไม่น้อยกว่า 10 ปี วิद्यฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ หรือวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโททางการศึกษา จำนวน 2 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC) เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ

สถิติที่ใช้ ความถี่ในการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนธาดุนารายณ์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สกลนคร ซึ่งผู้วิจัยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) จำนวน 3 รอบ โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งประกอบด้วยบุคคลที่มีความรู้ความสามารถมีประสบการณ์ในด้านการบริหารสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 17 คน เป็นไปตามเกณฑ์ความเหมาะสมที่กำหนดไว้ (Mcmillan, 2000) โดยแยกเป็นนักวิชาการ ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยเป็นการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อพิจารณาและให้ความเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดทำร่างรูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน จากนั้นนำเสนอร่างรูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนแก่ผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) จำนวน 3 รอบ

สอบถามผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 คน และนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเดลฟายรอบที่ 2 – 3 มาวิเคราะห์ความสอดคล้องของความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนในเชิงสถิติแล้วนำมาแปลผลตามหลักเกณฑ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่สร้างจากกรอบแนวคิดของการวิจัยและกรอบแนวคิดของเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) จำนวน 3 ฉบับ ได้แก่ 1) แบบสอบถามแบบเลือกตอบ คือ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย 2) แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และ 3) แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

สถิติในระยะที่ 2 ได้แก่ ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

ระยะที่ 3 การประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์และความถูกต้องครอบคลุมของรูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนธาตุนารายณ์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร การดำเนินการในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยนำข้อมูลการยืนยันของผู้เชี่ยวชาญโดยใช้เทคนิคเดลฟายในแบบสอบถาม รอบที่ 3 มาวิเคราะห์ แล้วคัดเลือกองค์ประกอบที่มีความเหมาะสมและความสอดคล้องตามเกณฑ์มาจัดทำเป็นแบบประเมินเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินในการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความถูกต้องครอบคลุม ซึ่งผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากผู้ที่มีคุณสมบัติ ดังนี้

1. อาจารย์ในระดับอุดมศึกษาเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการสอนด้านการบริหารการศึกษา ไม่น้อยกว่า 10 ปี และมีคุณวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก หรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ จำนวน 4 คน

2. ผู้บริหารการศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่มีประสบการณ์ด้านการบริหาร ไม่น้อยกว่า 5 ปี มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ หรือมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอก จำนวน 3 คน

3. ผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ด้านการบริหาร ไม่น้อยกว่า 5 ปี มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษหรือมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอก จำนวน 5 คน

4. ครูผู้สอน ได้แก่ ครูผู้ที่มีประสบการณ์ในการสอนระดับมัธยมศึกษา ไม่น้อยกว่า 10 ปี มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ หรือมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอก จำนวน 5 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความถูกต้องครอบคลุมของรูปแบบ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (Item of Objective Congruence Index : IOC) เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (Item of Objective Congruence Index : IOC) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค

ระยะที่ 4 การศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนธาตุนารายณ์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ขั้นตอนนี้เป็นการใช้รูปแบบการประเมินรูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนที่สร้างขึ้น ว่าส่งผลต่อการปฏิบัติได้จริงหรือไม่

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นบุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนธาตุนารายณ์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ปีการศึกษา 2567 ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการสถานศึกษา 4 คน ข้าราชการครู จำนวน 145 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน รวมทั้งสิ้น 164 คน

โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จำนวน 115 คน ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการสถานศึกษา 3 คน ข้าราชการครู จำนวน 106 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 6 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครจซ์และมอร์แกน จากนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน หลังการใช้รูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน แล้วดำเนินการประเมินความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อรูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน จากนั้นประเมินสมรรถนะของผู้เรียนก่อนและหลังการใช้รูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในภาพรวมทั้งโรงเรียนทุกระดับชั้นทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ก่อนและหลังการใช้รูปแบบฯ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) คู่มือในการใช้รูปแบบฯ 2) แบบสอบถามหลังการใช้รูปแบบฯ มีค่าความเชื่อมั่นมีค่าเท่ากับ 0.97 3) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อรูปแบบฯ มีค่าความเชื่อมั่นมีค่าเท่ากับ 0.99 และ 4) แบบประเมินสมรรถนะของผู้เรียนหลังการใช้รูปแบบฯ มีค่าความเชื่อมั่นมีค่าเท่ากับ 0.95 โดยเครื่องมือทุกฉบับมีค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (Item of Objective Congruence Index : IOC) เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ

สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (Item of Objective Congruence Index : IOC) และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

ผลการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนธาดุนารายณ์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

ผลการวิจัย พบว่า มี 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ 3) ด้านการบริหารจัดการ 4) ด้านการพัฒนาบุคลากร 5) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 6) ด้านการให้ความสำคัญต่อนักเรียน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และ 7) ด้านการสร้างและส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือทางการศึกษา ซึ่งในองค์ประกอบแต่ละด้านมีกระบวนการบริหารจัดการตามหลักวงจรคุณภาพ อันประกอบไปด้วย ขั้นตอนการวางแผน (Plan) ขั้นตอนการนำแผนไปปฏิบัติ (Do) ขั้นตอนการตรวจสอบ (Check) และขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไข (Act)

การพัฒนารูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนธาดุนารายณ์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

ผลการวิจัย พบว่า การพัฒนารูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศ เพื่อพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนธาดุนารายณ์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยใช้เทคนิคเดลฟาย ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ 231 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา (33 ตัวชี้วัด) 2) ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ (33 ตัวชี้วัด) 3) ด้านการบริหารจัดการ (33 ตัวชี้วัด) 4) ด้านการพัฒนาบุคลากร (33 ตัวชี้วัด) 5) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (33 ตัวชี้วัด) 6) ด้านการให้ความสำคัญต่อนักเรียน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (33 ตัวชี้วัด) และ 7) ด้านการสร้างและส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือทางการศึกษา (33 ตัวชี้วัด) ทุกตัวชี้วัดมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด และมีความสอดคล้องในระดับมาก

ผลการประเมินการพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนธาดุนารายณ์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนธาดุนารายณ์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
ด้านความเหมาะสม	4.79	0.24	มากที่สุด
ด้านความเป็นไปได้	4.84	0.16	มากที่สุด
ด้านความเป็นประโยชน์	4.78	0.23	มากที่สุด
ด้านความถูกต้องครอบคลุม	4.96	0.79	มากที่สุด
รวม	4.84	0.14	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.84$, S.D.= 0.14) เมื่อพิจารณาตามรายการประเมินรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความถูกต้องครบคลุม ($\bar{X} = 4.96$, S.D.= 0.79) รองลงมาคือ ด้านความเป็นไปได้ ($\bar{X} = 4.84$, S.D.= 0.16) ด้านความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.79$, S.D.= 0.24) และด้านความเป็นประโยชน์ ($\bar{X} = 4.78$, S.D.= 0.23) ตามลำดับ

ผลการใช้รูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนธาดุนารายณ์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร
ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. กระบวนการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน หลังการใช้รูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนธาดุนารายณ์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานกระบวนการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนธาดุนารายณ์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนครหลังทดลองใช้รูปแบบโดยรวมและรายด้าน

กระบวนการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ เพื่อยกระดับศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน	การปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	4.91	0.09	มากที่สุด
2. ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์	4.89	0.08	มากที่สุด
3. ด้านการบริหารจัดการ	4.90	0.06	มากที่สุด
4. ด้านการพัฒนาบุคลากร	4.90	0.06	มากที่สุด
5. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.90	0.06	มากที่สุด
6. ด้านการให้ความสำคัญต่อนักเรียน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	4.89	0.07	มากที่สุด
7. ด้านการสร้างและส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือทางการศึกษา	4.92	0.07	มากที่สุด
รวม	4.90	0.07	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.90$, S.D.= 0.07) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการสร้างและส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือทางการศึกษา ค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.92$, S.D.= 0.07) รองลงมา คือ ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.91$, S.D.= 0.09) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.89$, S.D.= 0.08) และด้านการให้ความสำคัญต่อนักเรียน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.89$, S.D.= 0.07)

2. ความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อรูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนธาตุนารายณ์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อรูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนธาตุนารายณ์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

ความพึงพอใจต่อรูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ เพื่อยกระดับศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน		S.D.	ระดับ
1. รูปแบบฯ มีประโยชน์ต่อการบริหารและพัฒนาสถานศึกษา	4.90	0.30	มากที่สุด
2. รูปแบบฯ เป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ	4.95	0.23	มากที่สุด
3. รูปแบบฯ เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	4.91	0.28	มากที่สุด
4. รูปแบบฯ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจและเป็นมาตรฐาน ในการประเมินคุณภาพของสถานศึกษา	4.93	0.26	มากที่สุด
5. รูปแบบฯ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในสถานการณ์จริง	4.95	0.22	มากที่สุด
6. รูปแบบฯ สามารถทำความเข้าใจได้ง่าย ไม่ซับซ้อนและยุ่งยากมากเกินไป	4.92	0.26	มากที่สุด
7. รูปแบบฯ มีความสอดคล้องและตอบสนองต่อนโยบายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	4.94	0.22	มากที่สุด
8. รูปแบบฯ มีความเหมาะสมกับแนวทางการบริหารคุณภาพการศึกษา สู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา	4.96	0.19	มากที่สุด
9. รูปแบบฯ มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา	4.94	0.24	มากที่สุด
10. รูปแบบฯ มีการจัดโครงสร้างการปฏิบัติงานให้มีความคล่องตัวยืดหยุ่น และในการปฏิบัติงาน	4.95	0.23	มากที่สุด
11. การดำเนินการตามรูปแบบฯ มีลักษณะที่เอื้อต่อการได้รับความร่วมมือของ บุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา	4.94	0.25	มากที่สุด
12. สารสนเทศที่ได้จากรูปแบบฯ สามารถตอบสนองความต้องการและเกิดประโยชน์ ต่อผู้บริหารสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	4.95	0.25	มากที่สุด
13. สารสนเทศที่ได้จากการดำเนินการตามรูปแบบฯ มีความถูกต้องเพียงพอ ต่อการนำไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาการบริหารสถานศึกษา	4.93	0.25	มากที่สุด
14. การดำเนินการตามรูปแบบฯ มีการแลกเปลี่ยนความรู้เพื่อพัฒนาบุคลากรด้วย วิธีการที่หลากหลาย	4.93	0.22	มากที่สุด
15. การดำเนินการตามรูปแบบฯ เปิดโอกาสให้ทีมงานและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกัน กำหนดวิธีการปรับปรุง หลังจากได้รับทราบสรุปผลการดำเนินงาน	4.93	0.26	มากที่สุด
16. การดำเนินการตามรูปแบบฯ มีการสรุปความพึงพอใจของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ต่อการดำเนินงาน	4.95	0.23	มากที่สุด
17. การดำเนินการตามรูปแบบฯ มีการติดตามความก้าวหน้าตามแผนการปฏิบัติงาน ที่ได้วางแผนไว้อย่างต่อเนื่อง	4.95	0.23	มากที่สุด
18. การดำเนินการตามรูปแบบฯ มีการจัดตั้งกลุ่มงานดำเนินการที่มีสมาชิก จากหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยอาศัยหลักการมีส่วนร่วมและการทำงานเป็นทีม	4.96	0.19	มากที่สุด

ความพึงพอใจต่อรูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ เพื่อยกระดับศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
19. ท่านมีความพึงพอใจกับรูปแบบการบริหารของสถานศึกษาที่นำไปสู่ความเป็นเลิศ	4.93	0.26	มากที่สุด
20. โดยรวมแล้ว ท่านเห็นว่ารูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนธาดุนารายณ์วิทยา มีความเหมาะสมและควรส่งเสริมให้ใช้ต่อไป	4.95	0.21	มากที่สุด
รวม	4.94	0.11	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.94$, S.D.= 0.11) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน 2 ข้อ คือ รูปแบบฯ มีความเหมาะสมกับแนวทางการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.96$, S.D.= 0.19) และการดำเนินการตามรูปแบบฯ มีการจัดตั้งกลุ่มงานดำเนินการที่มีสมาชิกจากหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยอาศัยหลักการมีส่วนร่วมและการทำงานเป็นทีม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.96$, S.D.= 0.19)

3. ผลการประเมินสมรรถนะของผู้เรียนก่อนและหลังการใช้รูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนธาดุนารายณ์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสมรรถนะของผู้เรียนก่อนและหลังการใช้รูปแบบการบริหาร คุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนธาดุนารายณ์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนครตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สมรรถนะของผู้เรียน	ก่อนการใช้รูปแบบ			หลังการใช้รูปแบบ		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
ด้านความสามารถในการสื่อสาร	4.21	0.54	มาก	4.93	0.13	มากที่สุด
ด้านความสามารถในการคิด	4.23	0.46	มาก	4.94	0.15	มากที่สุด
ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา	4.28	0.46	มาก	4.94	0.15	มากที่สุด
ด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	4.32	0.41	มาก	4.94	0.15	มากที่สุด
ด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	4.29	0.46	มาก	4.97	0.54	มากที่สุด
รวม	4.27	0.32	มาก	4.94	0.12	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่า ก่อนการใช้รูปแบบ พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.27$, S.D.= 0.32) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีสมรรถนะอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ($\bar{x} = 4.32$, S.D.= 0.41) ด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ($\bar{x} = 4.29$, S.D.= 0.46) ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา ($\bar{x} = 4.28$, S.D.= 0.46) ด้านความสามารถในการคิด ($\bar{x} = 4.23$, S.D.= 0.46) และด้านความสามารถในการสื่อสาร ($\bar{x} = 4.21$, S.D.= 0.54) ตามลำดับหลังการใช้รูปแบบฯ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.94$, S.D.= 0.12) เมื่อ

พิจารณารายด้าน พบว่า มีสมรรถนะอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่

ด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ($\bar{x}$ = 4.97, S.D. = 0.54) รองลงมาคือค่าเฉลี่ยเท่ากัน 3 ด้าน คือ ด้านความสามารถในการคิด ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา ด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ($\bar{x}$ = 4.94, S.D. = 0.15) และด้านความสามารถในการสื่อสาร ($\bar{x}$ = 4.93, S.D. = 0.13) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเปรียบเทียบสมรรถนะของผู้เรียน ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนธาดุนารายณ์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

สมรรถนะของผู้เรียน	$\bar{x}$	S.D.	df	t	Sig.
ก่อนการใช้รูปแบบฯ	4.27	0.32	114	43.63**	.00
หลังการใช้รูปแบบฯ	4.94	0.12			

** p < 0.01

จากตารางที่ 5 พบว่า สมรรถนะของผู้เรียนหลังการใช้รูปแบบฯ มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบฯ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในภาพรวมทั้งโรงเรียนทุกระดับชั้น 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ปีการศึกษา 2567 หลังการใช้รูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนธาดุนารายณ์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ปีการศึกษา 2566 – 2567

กลุ่มสาระการเรียนรู้	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (คะแนนเฉลี่ย)		ค่าพัฒนา
	ปีการศึกษา 2566	ปีการศึกษา 2567	
1. ภาษาไทย	3.17	3.31	0.14
2. คณิตศาสตร์	3.17	3.25	0.08
3. วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	3.26	3.43	0.17
4. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	3.46	3.70	0.24
5. สุขศึกษาและพลศึกษา	3.55	3.84	0.29
6. ศิลปะ	3.29	3.56	0.27
7. การงานอาชีพ	3.46	3.72	0.26
8. ภาษาต่างประเทศ	3.07	3.46	0.39
รวมเฉลี่ย	3.30	3.53	0.23

จากตารางที่ 6 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ปีการศึกษา 2567 มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.53 สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ปีการศึกษา 2566 มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.30 โดยมีค่าพัฒนา เท่ากับ 0.23

อภิปรายผลการวิจัย

องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนธาดุนารายณ์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสกลนคร

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนธาดุนารายณ์วิทยา มีองค์ประกอบหลัก 7 ด้าน ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการให้ความสำคัญต่อนักเรียน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และด้านการสร้างและส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือทางการศึกษา โดยองค์ประกอบทั้ง 7 ด้านนี้ มีกระบวนการดำเนินงานตามหลัก PDCA (Plan-Do-Check-Act) เพื่อให้การบริหารเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยมุ่งเน้นการพัฒนาอย่างรอบด้านทั้งด้านคุณภาพการศึกษาและศักยภาพของผู้เรียน อันสอดคล้องกับบทบาทของสถานศึกษาในฐานะองค์กรหลักในการสร้างพลเมืองที่มีคุณภาพและเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ในบริบทของการวิจัยครั้งนี้ พบว่า การเริ่มต้นจากผู้นำสถานศึกษาที่มีวิสัยทัศน์และความสามารถในการนำการเปลี่ยนแปลง มีผลโดยตรงต่อการกำหนดทิศทางและการวางแผนเชิงกลยุทธ์ที่ชัดเจน ซึ่งสนับสนุนให้ทุกด้านของการดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมาย ทั้งนี้ แม้ในบางองค์ประกอบอาจมีความแตกต่างในลำดับความสำคัญหรือแนวทางปฏิบัติ อันเนื่องมาจากบริบทของทรัพยากรและความต้องการจำเพาะของโรงเรียน แต่โดยภาพรวมยังคงมีความสอดคล้องและส่งผลบวกต่อคุณภาพผู้เรียน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานของ ไพพกา คิวดำ (2566) ที่พบว่าองค์ประกอบการบริหารสู่ความเป็นเลิศประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่ ภาวะผู้นำ การบริหารจัดการ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ คุณภาพบุคลากร การจัดการเรียนการสอน การสร้างคุณภาพ และเครือข่ายความร่วมมือ ซึ่งมีความใกล้เคียงกับผลการวิจัยในครั้งนี้ทั้งในด้านโครงสร้างและเป้าหมาย นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานของ สันติชัย ใจชุ่มชื่น และคณะ (2562) ที่ระบุองค์ประกอบ 7 ด้านของการบริหารนวัตกรรมสู่ความเป็นเลิศ เช่น การพัฒนาผู้เรียน ภาวะผู้นำของผู้บริหาร คุณภาพครู การพัฒนาหลักสูตรและกิจกรรม การบริหารจัดการ การพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ และการสร้างความร่วมมือกับเครือข่าย ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลวิจัยปัจจุบันในหลายประเด็น โดยเฉพาะการเน้นเครือข่ายความร่วมมือและการพัฒนาบุคลากรเป็นปัจจัยขับเคลื่อนหลักการที่ผลวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยก่อนหน้านี้ แสดงให้เห็นว่าการบริหารคุณภาพการศึกษาโดยใช้ องค์ประกอบครบทั้ง 7 ด้าน และดำเนินงานด้วยวงจรคุณภาพ PDCA สามารถใช้เป็นแนวทางพัฒนาโรงเรียนได้อย่างมี

ประสิทธิภาพและยั่งยืน ทั้งในเชิงการยกระดับสมรรถนะผู้เรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศ

การพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนธาดุนารายณ์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนธาดุนารายณ์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ผลการดำเนินงานแสดงให้เห็นว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นซึ่งประกอบด้วย 7 องค์ประกอบหลัก 231 ตัวชี้วัด สามารถยกระดับสมรรถนะและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนได้อย่างมีนัยสำคัญ

1) ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ผลการประเมินแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนมีสมรรถนะสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หลังใช้รูปแบบการบริหาร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Fullan (2001) และ สุพิชฌาย์ เจริญรักษ์ (2564) ว่าภาวะผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และการมีส่วนร่วมสามารถสร้างแรงบันดาลใจและกำหนดทิศทางองค์กรไปสู่การพัฒนาที่มีเป้าหมายชัดเจน ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกต่อผลลัพธ์การเรียนรู้

2) ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ การวางแผนที่มีระบบและสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ทำให้การจัดสรรทรัพยากรและการติดตามผลมีประสิทธิภาพส่งผลให้คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มจาก 3.30 ในปีการศึกษา 2566 เป็น 3.53 ในปีการศึกษา 2567 ซึ่งสะท้อนว่าการวางแผนที่รอบคอบช่วยให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุเป้าหมายได้อย่างเป็นรูปธรรม

3) ด้านการบริหารจัดการ การดำเนินงานตามรูปแบบฯ ในทุกขั้นตอนช่วยให้ผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้และประยุกต์ใช้ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ที่กล่าวว่า การบริหารที่มีระบบและขั้นตอนชัดเจนจะทำให้การดำเนินงานบรรลุผลตามเป้าหมาย

4) ด้านการพัฒนาบุคลากรผลการยกระดับสมรรถนะผู้เรียน สะท้อนถึงการพัฒนาคูและบุคลากรให้มีทักษะการสอนที่หลากหลายและทันสมัย ทำให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ พิไลวรรณ อินทรักษา (2550) ที่ระบุว่าการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องมีผลโดยตรงต่อคุณภาพผู้เรียน

5) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การออกแบบกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ทำให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมในระดับสูงสุด ซึ่งตรงกับ ปฏิมากาญจน์ แสนโสภานันท์ (2560) ที่ชี้ว่าการจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนค้นพบความรู้ด้วยตนเอง จะช่วยให้การเรียนรู้มีความหมายและยั่งยืน

6) ด้านการให้ความสำคัญต่อนักเรียน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารที่เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมส่งผลให้การดำเนินงานมีการสนับสนุนจากภาคส่วนต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการรอบด้านและเกิดความสุขในการเรียนรู้ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแนวคิดของ เพ็ญจันทร์ อุพงษ์ และ ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร (2560)

7) ด้านการสร้างและส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือทางการศึกษาเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานและชุมชนช่วยเพิ่มทรัพยากรและโอกาสการเรียนรู้ให้ผู้เรียนส่งผลต่อการยกระดับผลสัมฤทธิ์โดยรวมของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ อร่าม วัฒนะ และคณะ (2563) ที่ชี้ว่าเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพจะช่วยขับเคลื่อนการศึกษาไปสู่ความสำเร็จอย่างยั่งยืน

สรุปได้ว่า รูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศที่ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบหลักนี้ ไม่เพียงแต่สอดคล้องกับเป้าหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 แต่ยังส่งผลให้สมรรถนะและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ทำให้สามารถยืนยันได้ว่ารูปแบบนี้เป็นแนวทางที่มีประสิทธิผลและเหมาะสมต่อการขยายผลไปใช้ในสถานศึกษาต่อไป

ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนธาตุนารายณ์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

จากผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนธาตุนารายณ์วิทยาคพบว่าผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยมีลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านความถูกต้องครอบคลุม ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม และด้านความเป็นประโยชน์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่ารูปแบบดังกล่าวมีความครบถ้วน ชัดเจน และสามารถนำไปใช้ได้จริง

ความสำเร็จนี้เกิดจากการพัฒนารูปแบบที่ดำเนินการผ่านกระบวนการอย่างเป็นขั้นตอน มีการศึกษาองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องจากเอกสาร ตำรา งานวิจัย และการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ทำให้รูปแบบมีความถูกต้องและครอบคลุมทุกมิติ อีกทั้งได้รับข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อนำมาปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ส่งผลให้มีความเป็นไปได้สูงต่อการนำไปใช้จริงในสถานศึกษา ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญจันทร์ อุพงษ์ และ ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร (2560) ที่พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนอนุบาลเอกชนสู่ความเป็นเลิศในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความเหมาะสมในระดับมาก ซึ่งยืนยันว่ารูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาที่ผ่านกระบวนการออกแบบอย่างมีระบบและอ้างอิงข้อมูลเชิงประจักษ์ จะสามารถใช้ได้จริงและเกิดผลลัพธ์ที่มีคุณภาพต่อผู้เรียนและสถานศึกษา

ผลการใช้รูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนธาดุนารายณ์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

ผลการวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนธาดุนารายณ์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร แสดงให้เห็นว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความถูกต้องครอบคลุม และความเป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเฉพาะด้านความถูกต้องครอบคลุมที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยสูงสุด สะท้อนว่ารูปแบบดังกล่าวมีองค์ประกอบครบถ้วนและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ปัจจัยสำคัญ คือ การพัฒนารูปแบบผ่านกระบวนการที่เป็นระบบ อาศัยการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารงานวิจัย และการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ พร้อมทั้งปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ส่งผลให้มีความสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญจันทร์ อุปพงษ์ และศักดิ์ไทย สุรกิจบวร (2560) ที่พบว่ารูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ออกแบบอย่างรอบคอบจะมีความเหมาะสมในระดับสูง

ด้านการใช้รูปแบบ พบว่า การดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเฉพาะการสร้างและส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือทางการศึกษา และภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาโรงเรียน การบริหารจัดการตามวงจรคุณภาพ PDCA และการเปิดโอกาสให้ชุมชน ครู ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม ช่วยให้การดำเนินงานมีความคล่องตัวและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวด 1 มาตรา 9 (1) และ (6) ที่เน้นเอกภาพด้านนโยบายและการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย

ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อรูปแบบนี้อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยมีสองข้อที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน คือ (1) ความเหมาะสมของรูปแบบกับแนวทางการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา และ (2) การจัดตั้งกลุ่มงานที่มีสมาชิกจากหลายฝ่ายตามหลักการมีส่วนร่วมและการทำงานเป็นทีม ปัจจัยเหล่านี้ทำให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกิดการยอมรับและพร้อมสนับสนุนการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระเดช ซาดา (2560) ที่พบว่ารูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศจะได้รับความพึงพอใจในระดับสูงเมื่อออกแบบให้เหมาะสมกับบริบทและเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

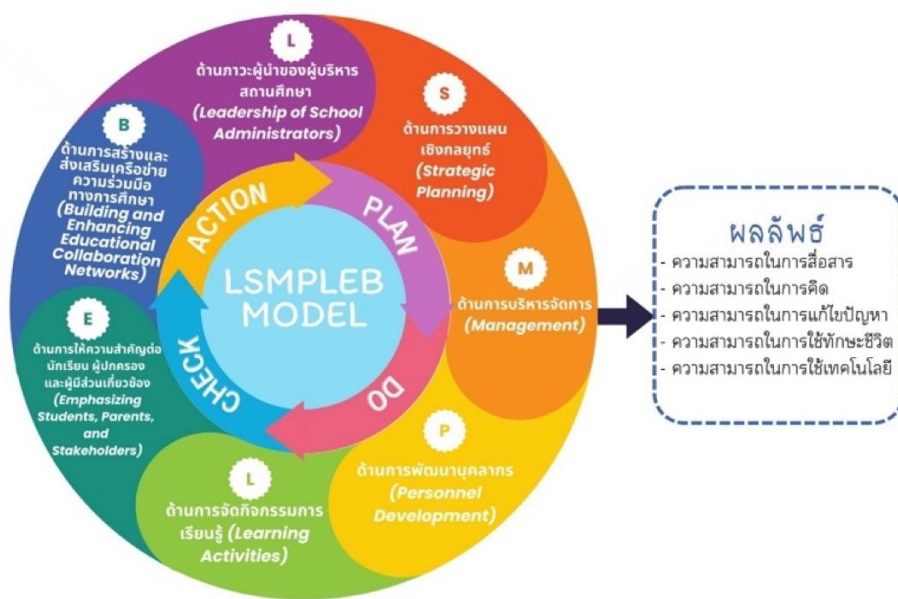
ในด้านผลลัพธ์ต่อผู้เรียน พบว่าสมรรถนะของผู้เรียนหลังการใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่ารูปแบบดังกล่าวมีประสิทธิภาพในการพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ที่มุ่งเน้นการสร้างผู้เรียนที่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง มีสมรรถนะสูง และเป็นกำลังคนที่มีคุณภาพ ตรงกับงานวิจัยของ จันทร์พอง สมุทรพอง (2565)

ที่พบว่าผู้เรียนมีทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมในระดับสูงหลังจากใช้รูปแบบดังกล่าว นอกจากนี้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้งโรงเรียนในปีการศึกษา 2567 สูงกว่าปีการศึกษา 2566 โดยมี ค่าพัฒนา 0.23 สะท้อนว่ากระบวนการบริหารจัดการตามรูปแบบช่วยให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยง ความรู้ ความเข้าใจ และประยุกต์ใช้ในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และถูกต้องมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรงพล เจริญคำ (2566) ที่ชี้ว่าการใช้รูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษา สู่วิธีการเป็นเลิศส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า

โดยสรุป รูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศที่พัฒนาขึ้นนี้มีความเหมาะสม และเป็นไปได้สูง ได้รับการยอมรับจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และสามารถสร้างผลลัพธ์เชิงบวก ทั้งต่อสมรรถนะและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอย่างชัดเจน จึงสามารถนำไปขยายผลใช้ใน สถานศึกษาอื่นที่มีบริบทใกล้เคียงได้อย่างมั่นใจ

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับ ศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนธาตุนารายณ์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสกลนคร ได้้องค์ความรู้ใหม่ ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากภาพที่ 2 แสดงรูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับ ศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนธาตุนารายณ์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสกลนคร สามารถอธิบายโดยสังเขปได้ดังนี้

L: Leadership of School Administrators หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการดำเนินงานมีวิสัยทัศน์และมีประสิทธิภาพ

S: Strategic Planning หมายถึง การวางแผนเชิงกลยุทธ์ช่วยกำหนดทิศทางและเป้าหมายของสถานศึกษาอย่างชัดเจน

M: Management หมายถึง การบริหารจัดการที่เน้นระบบและกระบวนการบริหารที่มีคุณภาพ

P: Personnel Development หมายถึง การพัฒนาบุคลากร ที่มุ่งยกระดับสมรรถนะของครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

L: Learning Activities หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งสร้างประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

E: Emphasizing Students, Parents, and Stakeholders หมายถึง การให้ความสำคัญต่อนักเรียน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

B: Building and Enhancing Educational Collaboration Networks หมายถึง การสร้างและส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือทางการศึกษาที่มุ่งเน้นการเชื่อมโยงความร่วมมือทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

สรุป

การพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนธาตุนารายณ์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สกลนคร ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา (2) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ (3) การบริหารจัดการ (4) การพัฒนาบุคลากร (5) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (6) การให้ความสำคัญต่อนักเรียน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และ (7) การสร้างและส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือทางการศึกษา จากการพัฒนารูปแบบฯ มีองค์ประกอบหลัก 7 องค์ประกอบ องค์ประกอบละ 33 ตัวชี้วัด รวม 231 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด มีความสอดคล้องในระดับมาก จากการประเมินรูปแบบฯ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการใช้รูปแบบฯ พบว่า หลังทดลองใช้รูปแบบฯ อยู่ในระดับมากที่สุด และความพึงพอใจต่อรูปแบบฯ อยู่ในระดับมากที่สุด หลังการใช้รูปแบบฯ พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยก่อนใช้รูปแบบฯ โดยรวมอยู่ในระดับมากและหลังการใช้รูปแบบฯ อยู่ในระดับมากที่สุด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้รูปแบบฯ สูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบฯ และมีคะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรนำข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนธาตุนารายณ์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนครนี้ ไปประยุกต์ใช้โดยพิจารณาจัดลำดับความสำคัญของแต่ละองค์ประกอบให้เหมาะสมกับบริบทและสภาพจริงของโรงเรียนเพื่อผลักดันให้สถานศึกษาเป็นเลิศในทุก ๆ ด้าน พร้อมทั้งสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง กำกับติดตามประเมินผลในการนำไปใช้เป็นระยะ ๆ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้เป็นเลิศตามที่กำหนด

1.2 ศึกษานิเทศก์ให้คำปรึกษา กำกับ ติดตามการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ โดยมีแนวทางการดำเนินงานตามรูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อให้สามารถวัดและประเมินผลการดำเนินงานได้อย่างมีรูปแบบ ชัดเจน ครอบคลุมผลการดำเนินงานตรงตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของบริบทของโรงเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยตรวจสอบซ้ำเพื่อเสริมองค์ประกอบรูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนอื่น ๆ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนครหรือในเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ เพื่อนำผลมายืนยันถึงความเหมือนและความแตกต่างกัน

2.2 ควรมีการพัฒนา รูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนในรูปแบบหรือลักษณะอื่น ๆ อย่างหลากหลายเพื่อนำไปสู่การประยุกต์ใช้อย่างกว้างขวางต่อไป

2.3 ควรมีการวิจัยเชิงประเมินเพื่อนำผลไปพัฒนา ปรับปรุงรูปแบบและขยายผลการนำไปใช้ ในสถานศึกษาสังกัดอื่น ๆ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.4 ศึกษา รูปแบบการบริหารตามมาตรฐานการศึกษาตามสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงในยุคพลิกผัน

เอกสารอ้างอิง

จันทร์พ้อง สมุทรพ้อง. (2565). รูปแบบการบริหารสถานศึกษา JUNTRA MODEL เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนวัดจันทราวาส (ศุขประสารราษฎร์) จังหวัดเพชรบุรี(รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์). สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, กระทรวงศึกษาธิการ.

- ทรงพล เจริญคำ. (2566). การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนวัดบางขุนเทียนนอก. *วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย*, 7(2), 343–359. สืบค้นจาก <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jeir/article/view/259004>
- ปฎิมากาญจน์ แสนโสภานัน. (2560). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการจัดการเรียนการสอนของครู โรงเรียนบ้านฉางกาญจนกุลวิทยา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18(วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- พิไลวรรณ อินทรักษา. (2550). *ภาวะผู้นำทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พุทธิภา เหล็กคงสันเทียะ. (2564). รูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31. *วารสารวิชาการ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ*. 7(1), 205–223. สืบค้นจาก <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/svittj/article/view/191566>
- เพ็ญจันทร์ อุปพงษ์ และ ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร. (2560). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนอนุบาลเอกชน สู่ความเป็นเลิศในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *Journal of Multidisciplinary in Social Sciences (JMSS)*, 13(2), 43–64. สืบค้นจาก <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/sduhs/article/view/186564>
- ไพพกา ผิดคำ. (2566). การพัฒนารูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาศักยภาพทางการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนคลองสอง (เสวตสมบุญอุปถัมภ์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*, 8(3), 839–852. สืบค้นจาก <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/mcjou/article/view/270209>
- วีระเดช ซาตา. (2561). *การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ(วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ศิริ ถิอาสนา. (2557). *เทคนิคการจัดการคุณภาพแนวใหม่: แนวคิด หลักการสู่การบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). มหาสารคาม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สันติชัย ใจชุ่มชื่น, ภารดี อนันต์นาวิ และ เจริญวิษณุ สมพงษ์ธรรม. (2562). รูปแบบการบริหารนวัตกรรมการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. *วารสารบริหารการศึกษา มศว*, 16(31), 13–26. สืบค้นจาก <https://ejournals.swu.ac.th/index.php/EAJ/article/view/14760>
- สุพิชฌาย์ เจริญรักษ์. (2564). การพัฒนารูปแบบการบริหาร BEN2 MODEL เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎ์ 2. *วารสารราชนครินทร์*, 18(2), 1–10. สืบค้นจาก <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/Jrru/article/view/260267>

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579*. กรุงเทพฯ: พรินทวาทกราฟฟิค.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2566). *รายงานประจำปี 2566 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) ผนึกเครือข่ายขยาย All for Education*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ.

อมลรดา พุทธิพันธ์. (2561). *รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(คุรุภัณฑ์บริหารคุรุภัณฑ์บัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยบูรพา.

อราม วัฒนะ, นันทิยา น้อยจันทร์ และ สาธร ทรัพย์รวงทอง. (2563). *รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนจังหวัด*. *วารสารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*, 7(1), 55–71. สืบค้นจาก <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/JMA/article/view/169832>

Evans, J.R., & Lindsay, W.M. (2007). *The Management and Control of Quality*. (7th ed.). Thomson South-Western, UK.

Fullan, M. (2001). *The New Meaning of Educational Change*. Third Edition. New York: Teachers College Press.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610. <https://doi.org/10.1177/001316447003000308>

Mcmillan, J. H. (2000). *Educational Research: Fundamentals for the Consumer*. New York: Addison Wesley Longman Inc.